

Planter

Ukrudt i kartofler

Bekæmpelse af ukrudt i kartofler skal du planlægge ud fra viden om ukrudtsarter på arealet.

Viden om Opdateret 29. april 2022

Rettidighed har stor betydning for at opnå et tilfredsstillende resultat af ukrudtsbekæmpelsen. Kartoflerne bør hyppes færdig lige efter lægning, så mest muligt ukrudt spirer frem inden kartoflerne spirer frem.

Læggekartofler

Anvendes fuldt program af **Fenix**, **Proman**, clomazon-midler (**Centium 36 CS** / **Kalif 36 CS**) og evt. **Boxer**, skal kartoflerne nok blive rene, men omkostningerne bliver tilsvarende høje. Når jordmidlerne skal klare sig alene, gælder det om at få sprøjtet på det optimale tidspunkt. Dvs. så snart kammen har sat sig og ukrudtet er under fremspiring. Effekten af jordmidler falder, når kammen bliver grøn og ukrudtet begynder at få løvblade. En strategi kan være at udbringe Fenix + Centium eller Novitron, når kammen har sat sig og derefter Proman i kartoflernes stadie 09, hvor kartoflerne bryder igennem.

Melkartofler og andre produktioner

I melkartofler og andre produktioner, hvor der kan anvendes glyphosat før fremspiring, er det nødvendigt med en timing af glyphosat-sprøjtningen, som giver sikkerhed for at ingen kartofler er spiret frem. Det vil normalt være 4-5 dage før de første spirer bryder jordoverfladen. Når der på det tidspunkt er god jordfugtighed og kammen har sat sig, er det oplagt at udsprøjtte jordmidlerne sammen med glyphosat. Er det derimod tørt og/eller på jordtyper, hvor kammen ikke er fast, virker jordmidlerne ikke optimalt. Du kan derfor vente til begyndende fremspiring med at udbringe Proman, dvs. stadie 09, hvor de første skud lige bryder kammen. Så er lidt mere ukrudt spiret frem på kimbladsstadiet, så der opnås bedst mulig kombination af blad- og jordvirkning. Fenix og clomazon-midler skal udbringes før kartofler bryder igennem.

Ukrudtsbekæmpelse efter fremspiring

Fenix er godkendt til mindre anvendelse i splitsprøjtning med 2 x 0,25 l pr. ha efter fremspiring til en mere effektiv bekæmpelse af snerlepileurt, ferskenbladet pileurt, vejpileurt, spildraps, hvidmelet gåsefod og storkenæb. Anvendelse efter fremspiring giver især i 2. sprøjtning risiko for bladsvidninger. I de seneste års landsforsøg er der opnået et lidt mindre merudbytte ved behandling med 2 gange Fenix efter fremspiring i forhold til løsninger, hvor der alene er behandlet før fremspiring. Opfølgning med anden sprøjtning af splitbehandlingen 2 x 0,25 l Fenix pr. ha bør derfor kun udføres ved et væsentligt behov for opfølgning. Svidning imødegås ved at bruge større dråber og sprøjte på tørre planter. Fenix bør ikke anvendes i læggekartofler efter fremspiring.

Der er efter forbud mod Titus ikke længere mulighed for effektiv bekæmpelse af enårig rapgræs efter kartoflernes fremspiring. Proman har en god effekt mod ny fremspiret enårig rapgræs, men begrænset jordvirkning mod det enårig rapgræs, som spirer frem senere på sæsonen. Proman har ingen effekt overfor tuer af f.eks. rajgræs.

Boxer og Novitron og i mindre grad Fenix og Centium 36 CS har også effekt mod enårig rapgræs, men vil under tørre forhold have nedsat effekt.

Efter fremspiring der mulighed for at bekæmpe burrester og sort natskygge med Boxer og hvidmelet gåsefod med MCPA.

Strategi for anvendelse af midler før fremspring

Følgende strategier kan bidrage til at optimere bekæmpelsen af ukrudt.

Anvend glyphosat i tilstrækkelig dosis til at få bekæmpet alt fremspiret ukrudt 4-5 dage før fremspring af kartoflerne (dog ikke i læggekartofler og på humusjord).

Proman må anvendes til og med vækststadiet 09, dvs. lige før stænglerne bryder overfladen. Det vil være 5-7 dage efter anvendelse af glyphosat, hvor meget nyt ukrudt vil være spiret frem.

Det anbefales at anvende Novitron og Centium/Kalif senest 5 dage før fremspiring af kartoflerne, da clomazon kan give hvide planter ved sen udbringning, især hvis der kommer nedbør. I udlandet tillægges det ikke betydning for udbyttet, men er omvendt heller ikke ønskeligt. Anvendes Fenix + Centium/Kalif er det en mulighed at udbringe clomazon sammen med glyphosat og anvende Fenix umiddelbart før fremspiringen. Anvendes Novitron er det ikke muligt at skille anvendelsen af clomazon og aclonifen (aktivstoffet i Fenix). Novitron anbefales anvendt 5 dage før fremspiring, hvilket passer til udbringning af glyphosat.

I tabel med løsningsforslag til ukrudtsbekæmpelse i kartofler er angivet strategier og doseringer mod forskellige ukrudtsbestande.

Løsningsforslag til ukrudtsbekæmpelse

Effekttabellen samler information om effekt af midler og strategier til ukrudtsbekæmpelse i kartofler. Effekttabellen samler resultater fra forsøg suppleret med praktiske erfaringer, hvor der ikke er forsøgsdata.

Effekttabel for ukrudtsmidler i kartofler

Glyphosat

Glyphosat sammen med jordmidler før fremspiring sikrer, at der er 'rent bord' for både tokimbladet ukrudt og græsukrudt, inden kartoflerne spirer frem. Der er ind imellem oplevet skuffende effekt af glyphosat, og dosis er derfor mange steder skruet op. To forhold bør tages i betragtning inden man ukritisk hæver dosis til eksempelvis 720 g glyphosat pr. ha.

For det første er glyphosat vanskelig at få ind i planterne under forhold med lav luftfugtighed. Derfor bør der altid tilsættes ammoniumsulfat + spredemiddel, og ikke mindst i forårsperioden, hvor luftfugtigheden få timer efter solopgang bliver lav. Morgensprøjtning giver også langt bedre muligheder for optimal effekt, samtidig med at der vindhastigheden er lavere, så der bliver mere jævn fordeling på begge sider af kammen.

For det andet har ukrudtsarterne forskellig følsomhed over for glyphosat. Snerlepileurt og vejpileurt med løvblade er væsentlig vanskeligere at bekæmpe end de øvrige ukrudtsarter og vil udløse en dosis på 540-720 g glyphosat pr. ha. Mindste dosis ved 1 løvblad og højeste dosis ved flere løvblade. Hvidmelet gåsefod, fuglegræs, storkenæb og enårig rapgræs er omvendt meget følsomme over for glyphosat. De øvrige arter ligger imellem og vil kunne bekæmpes med 360 g glyphosat pr. ha, når det sker i blanding med jordmidler og tilsat ammoniumsulfat og spredemiddel.

Pas på de 'nye' ukrudtsarter

Pigæble og kantbæger breder sig hurtigt og giver store problemer i kartoffelproduktionen. Der er udført en screening i markforsøg af ukrudtsmidlernes effekt ved at udså kantbæger, pigæble og sort natskygge i forsøgspareller. Proman og clomazon (f.eks. Centium) har haft en meget høj effekt mod både kantbæger og pigæble. Efter behandling med Fenix og Boxer er der en betydelig bestand tilbage i forsøgsparellerne, men da der i forsøget ikke har været et ubehandlet forsøgsled, kan det eksakte effektniveau ikke fastlægges. Sort natskygge er bekæmpet effektivt med Proman og clomazon.

Lugning af de første pionerer af pigæble og kantbæger er et must for at begrænse fremtidige problemer.

Emneord

Vil du vide mere?

Poul Henning Petersen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

php@seges.dk

+45 2010 2297

Lars Bødker

Landskonsulent, Kartofler

SEGES

lab@seges.dk

+45 2018 3694

Støttet af

Kartoffelafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

